

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх. No	52-654-01-146	
Дата	17	09 2026 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

15
17

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
52-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за допълнение на Закона за Държавна агенция "Национална сигурност", ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2026 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Ботимир Ботанов
Иванко Мирчев

Иван Иванов
Младен Младенов
Владимир Владимиров
Емил Емилев
Светлин Светлин
Андрей Андрей

Alexander Cooper
Александр Сидоров

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ

НА ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ“

(Обн., ДВ, бр. 109 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 94 от 2008 г., бр. 22, 35, 42, 82 и 93 от 2009 г., бр. 16, 80 и 97 от 2010 г., бр. 9 и 100 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15, 30, 52, 65 и 71 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 14, 24 и 61 от 2015 г., бр. 15, 101, 103 и 105 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 7, 27, 55, 56 и 88 от 2018 г., бр. 7, 17, 94 и 99 от 2019 г., бр. 51 от 2020 г., бр. 67 и 84 от 2023 г., бр. 18 и 70 от 2024 г., бр. 49, 61 и 90 от 2025 г. и бр. 16, 51, 59 и 66 от 2026 г.)

§ 1. Създават се чл. 40б-40в:

Чл. 40б. (1) Държавна агенция „Национална сигурност“ извършва проверки за установяване на действителния собственик по § 2 от допълнителните разпоредби на Закона за мерките срещу изпирането на пари и на произхода на средствата, използвани за придобиване на пряко или косвено акционерно или дялово участие в оператор на стратегически обект. Агенцията действа служебно или по инициатива на граждани, юридически лица или държавни органи.

(2) Проверките се извършват в тримесечен срок от започването им. За резултата от проверката се уведомяват операторът на стратегически обект и лицето, по чиято инициатива е извършена проверката.

(3) При проверка агенцията прилага съответно способите по чл. 66, ал. 1 от Закона за мерките срещу изпирането на пари и може да изисква информация и документи от оператора на стратегически обект, от неговите съдружници, акционери и законни представители, от лицата по чл. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари и от държавните органи, които са длъжни да ги предоставят в определен от агенцията срок, не по-кратък от 14 дни.

(4) При обосновано съмнение, че вписаният действителен собственик на оператор на стратегически обект не е действителният собственик, агенцията изисква от оператора да представи в 30-дневен срок:

1. декларация от вписания действителен собственик, че придобива и упражнява правата си от свое име и за своя сметка; за деклариране на неверни обстоятелства се носи наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс, което се отбелязва в декларацията;
2. документите за придобиване на акционерното или дяловото участие и за произхода на средствата за придобиването;

3. декларация по чл. 66, ал. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари;

4. информация за наличието на залози, опции, записи на заповед, договори за обратно придобиване, доверителни или други споразумения и договори, които могат да предоставят контрол на лице, различно от вписаните действителни собственици и законните представители.

(5) По искане на оператора на стратегическия обект, направено преди изтичане на срока, при уважителни причини агенцията удължава срока по ал. 4 с не повече от 30 дни.

(6) Когато в срока по ал. 4-5 операторът не представи изисканите документи или информация или когато произходът на средствата не може да бъде установен, председателят на агенцията може с мотивирано решение да определи оператора като лице с висок рисков профил за срок до една година. Агенцията съобщава решението на оператора и уведомява лицата по чл. 4, т. 1 – 3 от Закона за мерките срещу изпирането на пари за целите на прилагането на разширените мерки за комплексна проверка по чл. 35 – 36 от същия закон. Определянето се отменя служебно при отпадане на основанието, а срокът му може да бъде продължен еднократно с ново мотивирано решение.

(7) Когато при проверката се установи, че действителният собственик е лице, различно от вписаното, председателят на агенцията издава мотивирано решение, в което посочва установените факти и конкретните доказателства за тях.

(8) Решенията по ал. 6 и 7 подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(9) В 14-дневен срок от влизането в сила на решението по ал. 7 операторът на стратегически обект заявява за вписване новоустановения действителен собственик по реда на чл. 63 от Закона за мерките срещу изпирането на пари. При неизпълнение председателят на агенцията изпраща влязлото в сила решение на Агенцията по вписванията, която извършва вписването служебно.

(10) Председателят на агенцията ежегодно до 31 март представя на комисията на Народното събрание, осъществяваща контрол върху службите за сигурност, обобщен доклад за извършените през предходната година проверки по този член и за резултатите от тях.

Чл. 40в. (1) Операторът на стратегически обект декларира пред агенцията физическите лица, които пряко или косвено притежават 5 на сто или повече от акционерното или дяловото участие в него и които не са действителни собственици по смисъла на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за мерките срещу изпирането на пари, както и всяка промяна в декларираните обстоятелства – в 14-дневен срок от настъпването ѝ.

(2) Формата и съдържанието на декларацията по ал. 1, както и редът за обработка на декларираните данни и осъществяването на достъп до тях се определят с правилника за прилагане на закона.“

§ 2. В чл. 133 се създават ал. 4-6:

“(4) Оператор на стратегически обект, който не изпълни задължение по чл. 40б, ал. 3 или 4

или по чл. 40в, ал. 1, се наказва с имуществена санкция в размер от 10 000 до 100 000 евро, а на законния му представител, който виновно е допуснал неизпълнението, се налага глоба в размер от 2000 до 10 000 евро.

(5) Оператор на стратегически обект, който не заяви за вписване новоустановения действителен собственик в срока по чл. 40б, ал. 9, се наказва с имуществена санкция в размер от 5000 до 20 000 евро.”

(6) Когато нарушението по ал. 4 е извършено повторно, имуществената санкция, съответно глобата, се налага в двоен размер.”

§ 3. В § 1 от Допълнителните разпоредби се създава т. 18:

“18. „Оператор на стратегически обект“ е юридическо лице или друго правно образувание, което въз основа на право на собственост, концесия, наем или друго правно основание оперира стратегически обект от значение за националната сигурност“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. В Закона за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, контролираните от тях лица и техните действителни собственици (обн., ДВ, бр. 1 от 2014 г.; изм., бр. 22 и 102 от 2015 г., бр. 48 от 2016 г., бр. 96 от 2017 г., бр. 15, 27 и 94 от 2018 г., бр. 41 и 79 от 2024 г. и бр. 55 и 71 от 2026 г.), в чл. 3 се създава т. 29:

“29. учредяване на юридическо лице, което оперира стратегически обект или извършва стратегическа дейност от значение за националната сигурност по смисъла на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, или придобиване на пряко или косвено участие в такова лице.“

§ 5. В Закона за насърчаване на инвестициите (обн., ДВ, бр. 97 от 1997 г.; попр., бр. 99 от 1997 г.; изм., бр. 29 и 153 от 1998 г., бр. 110 от 1999 г., бр. 28 от 2002 г., бр. 37 от 2004 г.; попр., бр. 40 от 2004 г.; изм., бр. 34, 59, 65, 80, 82 и 86 от 2006 г., бр. 42 и 53 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 41 и 82 от 2009 г., бр. 18, 88 и 100 от 2010 г., бр. 38, 45 и 82 от 2012 г., бр. 15, 16 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 32 и 61 от 2015 г., бр. 85 и 96 от 2017 г., бр. 20 от 2018 г., бр. 44 от 2019 г., бр. 21 от 2020 г., бр. 17 и 21 от 2021 г., бр. 22 от 2022 г., бр. 20 и 79 от 2024 г., бр. 43, 74 и 96 от 2025 г. и бр. 55 от 2026 г.) в чл. 27б се създава ал. 7:

“(7) Когато предприятието – обект на пряка чуждестранна инвестиция, оперира стратегически обект или извършва стратегическа дейност от значение за националната сигурност по смисъла на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, към заявлението по ал. 1 се прилагат и документите и декларациите по чл. 40б, ал. 4 от същия закон.

§ 6. В Кодекса за социалното осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 55 от 2000 г.; изм., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от

2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59 и 68 от 2006 г.; попр., бр. 76 от 2006 г.; изм., бр. 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 45 от 2011 г.; изм., бр. 60, 77 и 100 от 2011 г., бр. 7, 21, 38, 40, 44, 58, 81, 89, 94 и 99 от 2012 г., бр. 15, 20, 70, 98, 104, 106, 109 и 111 от 2013 г., бр. 1, 18, 27, 35, 53 и 107 от 2014 г., бр. 12, 14, 22, 54, 61, 79, 95, 98 и 102 от 2015 г., бр. 62, 95, 98 и 105 от 2016 г., бр. 62, 92, 99 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 15 от 2018 г.; попр., бр. 16 от 2018 г.; изм., бр. 17, 30, 46, 53, 64, 77, 88, 98, 102 и 105 от 2018 г., бр. 12, 35, 83, 94 и 99 от 2019 г., бр. 26, 28, 51, 64, 69, 103 и 109 от 2020 г., бр. 12, 19, 21 и 77 от 2021 г., бр. 16, 18, 25, 51, 58 и 62 от 2022 г., бр. 8, 53, 66, 84, 85 и 106 от 2023 г., бр. 2, 16, 27, 66, 67, 70, 79 и 82 от 2024 г., бр. 25, 48, 49, 54 и 100 от 2025 г. и бр. 16, 25, 27, 51, 52 и 68 от 2026 г.) в чл. 177 се създава ал. 8:

„(8) При обосновано съмнение за прикриване на тесни връзки между пенсионноосигурително дружество и оператор на стратегически обект по смисъла на § 1, т. 18 от допълнителните разпоредби на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, в който пенсионноосигурителното дружество инвестира средства на фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване или на подфондовете в него, Комисията за финансов надзор уведомява Държавна агенция „Национална сигурност“, която извършва проверка по чл. 40б от същия закон.“

§ 7. В Кодекса за застраховането (обн., ДВ, бр. 102 от 2015 г.; изм., бр. 62, 95 и 103 от 2016 г., бр. 8, 62, 63, 85, 92, 95 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 24, 27, 77 и 101 от 2018 г., бр. 17, 42 и 83 от 2019 г., бр. 26, 28 и 64 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 16 и 25 от 2022 г., бр. 66, 68, 80, 84 и 85 от 2023 г., бр. 70 и 79 от 2024 г., бр. 49, 54, 63, 64 и 67 от 2025 г. и бр. 16, 25, 51 и 67 от 2026 г.) в чл. 264 се създава ал. 8:

„(8) При обосновано съмнение за прикриване на сделки в рамките на група, когато страна по сделката е оператор на стратегически обект по смисъла на т. 18 от § 1 на Допълнителните разпоредби на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Комисията за финансов надзор уведомява Държавна агенция „Национална сигурност“, която извършва проверка по чл. 40б от същия закон.“

§ 8. В Закона за защита на конкуренцията (обн., ДВ, бр. 102 от 2008 г.; изм., бр. 42 от 2009 г., бр. 54 и 97 от 2010 г., бр. 73 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г., бр. 56 от 2015 г., бр. 2, 7 и 77 от 2018 г., бр. 17 и 28 от 2019 г., бр. 17 от 2021 г. и бр. 84 от 2023 г., бр. 95 от 7 2025 г., бр. 16, бр. 51 и бр. 58 от 2026г.) в чл. 83 се създава ал. 4:

“(4) В случаите по ал. 1, т. 4, когато страна по сделката е оператор на стратегически обект по смисъла на § 1, т. 18 от допълнителните разпоредби на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Комисията за защита на конкуренцията уведомява Държавна агенция „Национална сигурност“, която извършва проверка по чл. 40б от същия закон.“

§ 9. В 3-месечен срок от влизането в сила на този закон операторите на стратегически обекти подават декларацията по чл. 40в, ал. 1 от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“.

§ 10. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Държавна агенция „Национална сигурност“ извършва по реда на чл. 40б от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ проверка на произхода на средствата за придобиванията на пряко или косвено участие от 5 на сто или повече от капитала на оператори на стратегически обекти, осъществени в период от пет години преди влизането в сила на този закон, като приоритизира проверките въз основа на оценка на риска.

ВНОСИТЕЛИ:

Богдан Богданов
Ивайло Мирчев
Игор Иванов
Надяна Мирчева
Владимир Ангелов
Емилея Бенарска
Светла Мирчева
Анастас Савел
Александра Седеркова
Александра Седеркова

МОТИВИ

към Закон за допълнение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“

Защитата на националната сигурност изисква държавата да разполага с ефективни механизми за установяване на лицата, които действително притежават или контролират юридически лица, опериращи стратегически обекти, както и за установяване на произхода на средствата, с които е придобито участието в тях.

Действащата правна уредба предвижда механизми за идентифициране и вписване на действителните собственици по Закона за мерките срещу изпирането на пари, както и механизъм за скрининг на преките чуждестранни инвестиции. Независимо от това е необходимо въвеждането на специален механизъм, насочен към операторите на стратегически обекти, който да позволява проверка не само на формално декларираната собственост, но и на фактическите отношения на собственост, контрол и финансиране.

Необходимостта от такава уредба произтича от особения характер на стратегическите обекти и дейности. Промяна в собствеността или установяването на скрит контрол върху оператор на такъв обект може да създаде рискове за националната сигурност, включително когато контролът се осъществява чрез сложни корпоративни структури, доверителни отношения, залози, опции, договори за обратно придобиване или други договорни механизми, които не се установяват единствено чрез данните за формалното притежание на капитала.

Със законопроекта на Държавна агенция „Национална сигурност“ се възлага извършването на проверки за установяване на действителния собственик и на произхода на средствата, използвани за придобиване на пряко или косвено акционерно или дялово участие в оператор на стратегически обект. Предвижда се проверките да могат да бъдат извършвани както служебно, така и по инициатива на граждани, юридически лица или държавни органи.

Особено значение има възможността при обосновано съмнение за несъответствие между вписания и действителния собственик да бъдат изисквани документите за придобиване на участието и за произхода на средствата, както и информация относно залози, опции, записи на заповед, договори за обратно придобиване, доверителни и други споразумения,

които могат да предоставят контрол на лице, различно от формално вписаните собственици.

Основната цел на законопроекта е повишаване на прозрачността на собствеността и контрола върху операторите на стратегически обекти и ограничаване на възможностите за прикриване на действителни собственици, източници на финансиране и отношения на фактически контрол.

За постигането на тази цел законопроектът предвижда:

1. създаване на специална компетентност на ДАНС за проверка на действителната собственост и произхода на средствата за придобиване на участие в оператори на стратегически обекти;
2. възможност за изискване на информация и документи от оператора, неговите съдружници, акционери и законни представители, задължените лица по Закона за мерките срещу изпирането на пари и държавните органи;
3. въвеждане на последици при невъзможност да бъде установен произходът на средствата или при непредставяне на изисканата информация, включително възможност операторът да бъде определен като лице с висок рисков профил и спрямо него да бъдат прилагани разширени мерки за комплексна проверка;
4. създаване на процедура за установяване на действителен собственик, различен от вписания, като решението на председателя на ДАНС подлежи на съдебно оспорване, а след влизането му в сила новоустановеният действителен собственик следва да бъде вписан;
5. въвеждане на задължение операторите да декларират и физическите лица, които пряко или косвено притежават 5 на сто или повече от капитала, без да попадат в определението за действителен собственик по Закона за мерките срещу изпирането на пари;
6. въвеждане на административнонаказателна отговорност, която да гарантира изпълнението на новите задължения.

Предлага се проверките на ДАНС да се извършват в тримесечен срок, като на агенцията се предоставя възможност да използва способите за установяване на действителен

собственик, предвидени в Закона за мерките срещу изпирането на пари, и да изисква необходимите документи и информация.

Когато са налице обосновани съмнения относно вписания действителен собственик, операторът ще бъде длъжен да представи декларации и документи, позволяващи да бъдат проследени както придобиването и финансирането на участието, така и договорни отношения, чрез които трети лица могат фактически да упражняват контрол.

Предвидени са гаранции за защита на засегнатите лица. Решенията за определяне на оператор като лице с висок рисков профил и за установяване на действителен собственик, различен от вписания, трябва да бъдат мотивирани и подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Предвижда се и парламентарна отчетност чрез ежегоден обобщен доклад на председателя на ДАНС пред комисията на Народното събрание, осъществяваща контрол върху службите за сигурност.

Същевременно се въвежда допълнителен праг на прозрачност от 5 на сто от акционерното или дяловото участие. Целта е компетентният орган да разполага с информация и за значими участия, които сами по себе си не водят до квалифициране на притежателя като действителен собственик, но могат да бъдат релевантни при оценката на риска и структурата на собствеността.

Законопроектът предвижда свързани изменения в няколко нормативни акта с цел изграждане на последователна система за превенция и контрол.

С изменението на Закона за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, се предвижда ограничението да обхване учредяването на юридическо лице, което оперира стратегически обект или извършва стратегическа дейност, както и придобиването на пряко или косвено участие в такова лице.

С изменението на Закона за насърчаване на инвестициите се създава връзка между механизма за скрининг на преките чуждестранни инвестиции и предлаганата проверка на действителната собственост и произхода на средствата. При инвестиция в предприятие,

което оперира стратегически обект или извършва стратегическа дейност, към заявлението ще се прилагат и предвидените в законопроекта документи и декларации.

Предложените изменения в Кодекса за социалното осигуряване и Кодекса за застраховането създават механизъм за взаимодействие между Комисията за финансов надзор и ДАНС при обосновани съмнения за прикриване на тесни връзки или сделки, свързани с оператори на стратегически обекти.

За да се осигури ефективно прилагане на новата уредба и спрямо съществуващите структури на собственост, се предвижда в тримесечен срок от влизането в сила на закона операторите на стратегически обекти да подадат декларация за лицата, притежаващи пряко или косвено най-малко 5 на сто от участието.

Предвижда се също в шестмесечен срок ДАНС да извърши проверка на произхода на средствата за придобивания на пряко или косвено участие от 5 на сто или повече от капитала на оператори на стратегически обекти, извършени през петте години преди влизането в сила на закона. С оглед обхвата на тази задача проверките ще бъдат приоритизирани въз основа на оценка на риска.

ВНОСИТЕЛИ:

Богдан Богданов
Ивайло Мирчев
Игорь Убиров
Дарин Мирзев
Владимир Петров
Стефан Велков
Свирли Мирков
Атанас Савов
Александър Седерков
Александър Сидни

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

**ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ “НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ”**

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Основание за законодателната инициатива е необходимостта от създаване на специален механизъм за установяване на действителната собственост, фактическия контрол и произхода на средствата за придобиване на участие в оператори на стратегически обекти с цел повишаване на прозрачността и предотвратяване на рискове за националната сигурност.
Заинтересовани групи	Заинтересовани лица са операторите на стратегически обекти, техните съдружници, акционери, действителни собственици и законни представители, инвеститорите, компетентните държавни органи и задължените лица по Закона за мерките срещу изпирането на пари.
Анализ на разходи и ползи	Не се очакват допълнителни административни разходи.
Административна тежест и структурни промени	С приемането на законопроекта не се предвижда сливане или закриване на административни структури.
Въздействие върху нормативната база	Необходимо е изменение на правилника за прилагане на Закона за ДАНС за уреждане на формата и съдържанието на декларацията по чл. 40в, ал. 1 и на реда за обработване и достъп до данните, както и съответно привеждане в съответствие на правилника за прилагане на Закона за насърчаване на инвестициите.
Равно третиране от държавата и	Не се очаква пряко въздействие върху балансираното демографско развитие. Предложените мерки осигуряват равен достъп на всички

Елементи на оценката	Аргументация
балансирано демографско развитие	ученици до обучение по дигитална безопасност и медийна грамотност, независимо от тяхното местоживее, социално-икономическо положение или вида на училището, което посещават.

ВНОСИТЕЛИ:

Ботичир Ботичев

Ивайло Мирзев

Игорь Ивков

Назми Мирзев

Владимир Митков

Здравко Георгиев

Светлин Урунгов

Анастас Савов

Александра Асенова

Александър Сиднев